

# HIST 191: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I

Yaz 2021

Ders: Perşembe 15.40-17.30-Cuma 8.40-10.30; Perşembe dersleri canlı, Cuma dersleri kayıt olarak vermeye planlıyorum

Eğitim Görevlisi: Adam McConnel

[abmccommel@sabanciuniv.edu](mailto:abmccommel@sabanciuniv.edu)

Office: UC 1083/1089

Ofis saatleri: Randevu ile Zoom

Ders Asistanı: Yağmur Karaca

**HIST 191Y, Türk çağdaşlaşmasının siyasal hayatı, ekonomisi ve sosyolojisine ilişkin bu temel, kapsamlı alan tanımlaması, 17. ve 18. yüzyıllar boyunca Osmanlı İmparatorluğu'nun maruz kaldığı baskılar ile yönetici zümrenin tutucu ve reformcu kanatları arasında baş gösteren boy ölçüşmelerden geçerek, III. Selim ve II. Mahmud dönemlerinde Babıâli'nin yüzyüze geldiği sorunları irdeliyor. 19. yüzyıl Türkiye'sinin uzun ve çarpınıslı trajedisi, başlıca şu başlıklar altında inceleniyor: Giderek küçülme ve geri çekilme sürecinin yarattığı yoğun umutsuzluk; dönemin Büyük Devletleri ile Balkan milliyetçilikleri arasındaki karmaşık ilişkiler; yukarıdan aşağı modernizasyonun başlangıcı ve zamanla genişleyen gündemleri; 1830'lu, 1850'li ve 1870'li yılların büyük buhranlarında siyasi ve iktisadî faktörler iç ve dış güçlerin etkileşimi; hukuk, yönetim, eğitim, maliye ve ekonomi alanlarının yeniden yapılandırılması; Tanzimat ikiliklerinin doğurduğu "eski düzen" kargaşası; Osmanlıların modernleşme ve modern olarak kabul edilme (dolayısıyla, Avrupa devletler sistemine dahil olma) özlemi; bir hukuk devletinin giderek uç vermesi; Birinci Meşrutiyet'in başarısız liberalizminin, yerini, Abdülhamid döneminin otoritarizmine bırakması.**

- **Notlandırması:** %50 = Ara sınav  
%50 = Son sınav
- **Kursun dersleri ve okumaları birbirini tamamlıyor.** Yani dersler, okumalardaki bilgileri tekrarlamayacak. Dersler, ek bilgiler sunup, okumalardaki tarihsel bilgiler için bir çerçeve oluşturacak. Amaç şudur: öğrencilerin, dersin temel temalarını daha kolay kavramasını sağlamaktır.
- **Sınavlar** SUCourse+ üzerinden, seri halinde on (10) soru açılacak, her sorunun yanıtlanması için beş (5) dakika verilecek. Her yanıtta birkaç kelime veya birkaç cümle beklenecek. Sınavda öğrencilerden ana beklentimiz, öğrencilerin ders sırasında not tutma kapasitesini geliştirmesi, okuma parçalarının dikkatle hazırlanması ve her iki bilgi kaynağını kullanıp, daha derin ve daha kapsamlı bir Türkiye tarihi anlayışının oluşması ve bunun ifade edebilmesidir.
- **Okumaların** çoğu Carter Findley'nin *Modern Türkiye Tarihi, 1789-2007* kitabından olacak. Bu kitabın satın alınmasını şiddetle tavsiye ediyorum. Fakat şuan mevcut şartlardan dolayı, Findley kitabını isteyene PDF olarak gönderebilirim. Diğer ek okumalar SUCourse'a PDF olarak konulacak.
- **Dönem sırasında SUCourse** çok sık kullanılacak. Bundan dolayı bu dersin SUCourse sayfasını kullanmaya hemen alışmanız lazım. Öncelikle bütün dersler SUCourse'in "Shared Google Drive"i yüklenecek, öğrenciler oradan derslere erişebilecekler. Dersin syllabusu SUCourse'a konulacak. Dersin okuma parçalarını syllabusta bulacaksınız. Ek okumalar ve kurs ile ilgili bütün duyurular da SUCourse'tan ilan edilecek. Ders ilgili materyaller SUCourse'a konulunca otomatik olarak derste bütün öğrencilere email mesajları gönderiliyor. Bunun anlamı şudur: her öğrenci bütün ödevlerden haberdar olacak; ödevlerden habersiz olmak imkânsızdır. Ayrıca, her öğrencinin maillerini ders ilgili duyurular için sık kontrol etmesi, öğrencilerin temel sorumluluklardan biridir.

- **Akademik dürüstlük:** Sınav sırasında cevap paylaşımına tolerans gösterilmeyecek. Tespit edilirse sınavdan 0 puan, dersten “F” notu ile sonuçlanacak. Sınav sırasında, bilgisayarınızdaki kamera ve mikrofon açık olacak. Kamera veya mikrofonu açmayan kişilerin sınavı geçersiz sayılacak, sınavdan 0 puan alacak.

**HAFTALIK OKUMA ÖDEVLERİ:** Her dersin okuma ödevinin **dersten önce** okunması gerekiyordur

---

**Hafta 1, 1. Ders – 1 Temmuz: Dersin Girişi: Tarih Nedir, Ne Değildir?**

Cemal Kafadar, “Osmanlı’nın Çöküşü Sorunu” s. 1-26

---

**Hafta 1, 2. Ders – 2 Temmuz: 18. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu ve Dünya**

Cemal Kafadar, “Osmanlı’nın Çöküşü Sorunu” s. 26-51

Eric Hobsbawm, *Devrim Çağı*, Bölüm 1: “1780’lerin Dünyası,” s. 15-35

Ek okuma parçası (zorunlu değildir): Caroline Finkel, *Ruyadan İmparatorluğa Osmanlı*, Bölüm 11: “Kaygısızlığın Tehlikeleri,” s. 293-330

---

**Hafta 2, 3. Ders – 8 Temmuz: III. Selim ve Nizam-ı Cedid**

Findley, s. 1-35, 49-59

---

**Hafta 2, 4. Ders – 9 Temmuz: II. Mahmud, Yeniçeriler, Mutlak Monarşi, 1808-1839**

Findley, s. 35-75

Hobsbawm, *Devrim Çağı*, Bölüm 7: “Milliyetçilik,” s. 147-160

---

**Hafta 3 – 15-16 Temmuz: Milli Bayram**

---

**Hafta 4 – 22-23 Temmuz: Kurban Bayramı**

---

**Hafta 5, 5. Ders – 29 Temmuz: Tanzimat: Abdülmecit, Abdülaziz, 1839-1876**

Findley, s. 76-122

Hasan Bülent Kahraman (HBK), *Türk Siyasetin Yapısal Analizi – I*, s. 3-23

---

**Hafta 5, 6. Ders – 30 Temmuz:**

\*\*\*\*\***VİZE SINAVI**\*\*\*\*\*

---

**Hafta 6, 7. Ders – 5 Ağustos: I. Meşrutiyet, 1876-1878**

Findley, s. 132  
Zürcher, s. 113-119

---

**Hafta 6, 8. Ders – 6 Ağustos: Osmanlı ve Dünya, Yeni Emperyalizm Çağında**

Eric Hobsbawm, *İmparatorluk Çağı*, Bölüm 2: “Vites Değiştiren Ekonomi,” s. 61-66  
Eric Hobsbawm, *İmparatorluk Çağı*, Bölüm 3: “İmparatorluk Çağı,” s. 67-97

---

**Hafta 7, 9. Ders – 12 Ağustos: II. Abdülhamit, Büyük Güçler, “Doğu Sorusu” ve Milliyetçilik**

Findley, s. 157-184  
HBK, s. 29-41, “Erken Türk Modernleşmesinin Bazı Temel Dinamikleri”

---

**Hafta 7, 10. Ders – 13 Ağustos: II. Abdülhamit, Muhalefet, Toplum ve Kalkınma**

Findley, s. 133-156  
Şükrü Hanioglu, *Osmanlı İttihad ve Terakki Cemiyeti ve Jön Türklük (1889-1902)*, “Bir Zihniyet Olarak Jön Türklük: Kökeni ve Temelleri,” s. 35-57 (dipnotları okumak gereksiz)

---

**Hafta 8, 11. Ders – 19 Ağustos: İttihad ve Terakki Cemiyeti: Ortaya Çıkışı, Gelişimi, 1902 ve Sonrası**

Hanioglu, *Osmanlı İttihad ve Terakki Cemiyeti ve Jön Türklük (1889-1902)*, “Bir Zihniyet Olarak Jön Türklük: Kökeni ve Temelleri,” s. 57-72; “1889-1902 Döneminde İttihad ve Terakki Cemiyeti ve Jön Türklerin Siyasal Düşünceleri,” s. 604-644 (dipnotları okumak gereksiz)

---

**Hafta 8, 12. Ders – 20 Ağustos: İTC ve Abdülhamit, 1908-1909**

Zürcher, s. 145-154  
Findley, s. 190-201  
Hanioglu, “Seçmen Yanlış Yaptı: Le Bon’un “Ruh”u, Churchill’in Oryantalizmi”

---